

Aan : Presidium

Datum : 17 mei 2021

Betreft : Pilot aanpassing spreektijden

Van: Arie de Bondt
Telefoon: 010-2672356
E-mail: a.debondt@griffie.rotterdam.nl

Onderwerp:

Pilot aanpassing spreektijden.

Gevraagde beslissingen:

1. vanaf 1 juni a.s. een pilot met aanpassing spreektijd in de commissie houden en de spreektijdsystematiek in de raad vooralsnog niet aanpassen.
2. een keuze maken voor het spreektijdmodel voor de pilot in de commissies.
3. Vanaf 1 juni a.s. het moment dat er weer fysiek vergaderd wordt een pilot houden met een wildcard voor interrupties tijdens raadsvergaderingen en actualiteitenraden, waarbij het aantal per vergadering bij de vaststelling van de agenda wordt vastgesteld.
4. de pilots een half jaar na aanvang te evalueren.

Toelichting:

Op 11 februari 2021 verzocht het presidium de griffier een voorstel uit te werken met betrekking tot het houden van een pilot voor aanpassing van de spreektijden.

Hierbij is rekening gehouden met een aantal punten:

- hoe om te gaan met interrupties;
- onderscheid tussen raad en commissies;
- nivellering grote en kleine fracties;
- eenvoud in uitvoering;
- voorstellen eerst in te voeren als experiment, vanaf het moment dat er weer fysiek vergaderd wordt.

Onderscheid tussen raad en commissies

De huidige regeling die dateert uit 2018 maakt geen onderscheid tussen vergaderingen van de raad en de commissie qua systematiek. Een mogelijkheid is om voor de commissies een afzonderlijke spreektijdsystematiek te hanteren en deze ook als pilot te gebruiken, juist vanwege het beleidsvoorbereidende karakter van de commissies. De spreektijdsystematiek voor de vergaderingen van de raad en actualiteitenraad kan gehandhaafd blijven, gezien het politieke, besluitvormende karakter van de raadsvergadering, met de spreektijdenverdeling als afspiegeling van de zetelverdeling.

In de huidige spreektijdregeling voor raad en commissies is de grootte van een fractie bepalend voor de spreektijd per tijdseenheid.

In sommige gevallen blijkt dat een inspreker (5 minuten en beantwoording gestelde vragen) meer tijd krijgt dan een kleine fractie.

Daarnaast zien we in de praktijk van de commissies dat de voorzitters soms kleine fracties wel enige coulance bieden als hun spreektijd 'op' is, en dat de grote fracties de hun toegekende tijd niet altijd gebruiken.

Concept-model voor commissie

Voor de concept-spreektijdregeling voor de commissies zijn vier mogelijke modellen uitgewerkt.

Een model is gebaseerd op het aantal woordvoerders van een fractie in een commissie, te weten alle fracties hebben één woordvoerder, met uitzondering van de fractie van LR die maximaal drie woordvoerders mag hebben volgens de Commissieverordening.

Het tweede model is een variant op het eerste model, maar met een vaste basistijd per fractie ongeacht grootte en een toeslag per woordvoerder met als uitgangspunt het aantal woordvoerders volgens de Commissieverordening.

Het derde model kent een categorale indeling waarbij rekening wordt gehouden met de grootte van een fractie. Daarbij zijn drie categorieën te onderscheiden, nl. 1 t/m 3 leden, 4 t/m 6 leden en meer dan 6 leden. Alle fracties krijgen een gelijke basistijd en een opslag naar categorie.

In alle modellen is er sprake van enige nivellering.

Het vierde model is een kleine aanpassing op het bestaande model.

Alle modellen zijn uitgewerkt op basis van twee uur spreektijd voor de commissie. Afwijkende spreektijden kunnen naar rato worden herleid van het twee-uursmodel.

De optelsom van de minuten kan vanwege afronding enigszins afwijken van 2 uur.

Model 1

2 uur spreektijd op basis van aantal woordvoerders per fractie volgens Commissieverordening.

één woordvoerder: 8 minuten

drie woordvoerders: 24 minuten (alleen van toepassing voor LR)

Model 2

2 uur spreektijd op basis van vaste basistijd van 6 minuten voor elke fractie en toeslag van 3 minuten per woordvoerder volgens Commissieverordening.

één woordvoerder: basis 6 minuten + 3 minuten per woordvoerder = 9 minuten

drie woordvoerders: basis 6 minuten + 9 minuten (drie woordvoerders) = 15 minuten

Model 3

2 uur spreektijd op basis van een categorale indeling naar grootte van de fracties in de raad.

1-3 raadsleden: 9 minuten (7 fracties)

3-6 raadsleden: 11 minuten (5 fracties)

7 of meer raadsleden: 13 minuten (1 fractie)

Model 4 (grotendeels het bestaande model)

11 leden: 20 minuten

5 leden: 14 minuten

4 leden: 12 minuten

1 en 2 leden: 10 minuten

Ter vergelijking de spreektijden volgens het huidige model bij 2 uur spreektijd:

11 leden: 20 minuten

5 leden: 14 minuten

4 leden: 12 minuten

2 leden: 8 minuten

1 lid: 6 minuten/*Interrupties*

Hier leiden vele wegen via Rome naar Roterodamum. Artikel 40 van het RvO geeft aan dat een interruptie tot doel heeft de spreker een verheldering van het betoog te vragen dan wel feiten vast te stellen. In de Rotterdamse praktijk ontstaan met enige regelmaat uitgebreide sub-debatten naar aanleiding van een interruptie, In de huidige spreekijdregeling loopt de spreekijd gewoon door, zowel voor degene die de interruptie pleegt, als degene die de interruptie beantwoordt. Sinds de invoering van een spreekijdregeling rond het jaar 2000 is er geëxperimenteerd met verschillende vormen rond het al dan niet klokken van spreekijd. Een ding hebben ze allemaal gemeen: het was niet beheersbaar, gaf regelmatig discussie over het al dan niet lopen van de klok en was technisch niet uitvoerbaar in het desbetreffende spreekijdsysteem.

Het niet klokken van interrupties leidt vrijwel zeker tot oneigenlijk gebruik van het instrument, met name daar waar de spreekijd 'op' is. Het is de taak van de voorzitter hierop toe te zien, waarbij het zeer de vraag is of wij de voorzitter willen opdragen hier nauwlettend op te letten. Hij heeft een eigenstandige verantwoording in zijn wijze van het leiden van de vergadering. De mogelijkheid om (een deel van) de beantwoording buiten de spreekijd te houden is een optie. Het is echter in veel gevallen niet duidelijk wanneer de beantwoording van de interruptie ophoudt en weer deze weer overgaat in de reguliere voortzetting van het betoog van de spreker. Het is weinig efficiënt als er telkens ordediscussies ontstaan over het al dan niet klokken van een bepaalde tijdseenheid.

Een andere mogelijkheid is om in elke vergadering een fractie enkele mogelijkheden (vooraf te bepalen bij de vaststelling van de agenda) als wildcard te bieden om spreekijdvrij te kunnen interrumperen, waarbij ook de beantwoording spreekijd vrij is door degene die wordt geïnterrumpeerd. Het maximaal aantal interrupties hangt af van het onderwerp, en wordt vooraf bepaald. Vervolg vragen zijn daarentegen niet spreekijd vrij. Opgemerkt dient te worden dat dit alleen geldt voor het interpellatiedebat en het regulier debat; bij een tweeminutendebat worden geen interrupties toegestaan, De interruptie-pilot zou in de raadsvergaderingen kunnen worden gehouden.